

Dejvid Risman
Nejten Glejzer i Ruel Deni

USAMLJENA GOMILA

Studija o promeni američkog karaktera

Sa engleskog prevela:
OLIVERA STEFANOVIĆ

Novi Sad
2006.

Naslov originala:

THE LONELY CROWD
A Study of the Changing American Character

by
David Riesman with Nathan Glaser and Reuel Denney
Yale University Press, 1960.

Predgovor	X
Dvadeset godina posle - drugi predgovor	LI
PRVI DEO	1
KARAKTER	1
I Neki tipovi karaktera i društva	2
1. Karakter i društvo	4
Potencijalno visoki porast stanovništva: tipovi usmereni tradicijom	8
Prelazni porast: iznutra usmereni tipovi	12
Početno opadanje stanovništva: drugima usmereni tipovi	16
2. Karakterološka borba	31
II Od moralnosti do morala: promene u činiocima obrazovanja karaktera	38
1. Promene u roditeljskoj ulozi	39
Roditeljska uloga na stupnju usmerenosti tradicijom	40
Roditeljska uloga na stupnju usmerenosti iznutra	41
Roditeljska uloga na stupnju usmerenosti drugima	46
2. Promene u ulozi učitelja	56
Učiteljeva uloga na stupnju usmerenosti iznutra	58
Učiteljeva uloga na stupnju usmerenosti drugima	61
III Porota vršnjaka: promene u činiocima obrazovanja karaktera	68
1. Grupa vršnjaka na stupnju usmerenosti iznutra	68
2. Grupa vršnjaka na stupnju usmerenosti drugima	73
Antagonistički saradnici grupe vršnjaka	83
IV Pripovedači kao učitelji tehnike: promene u činiocima obrazovanja karaktera	87
1. Pesma i priča na stupnju usmerenosti tradicijom	89
2. Socijalizujuće funkcije štampane reči na stupnju usmerenosti iznutra	91
Bič reči	93
Uzori iz knjiga	95
Preterano upravljeno dete	99
3. Masovna sredstva komunikacije na stupnju usmerenosti drugima	101
Dečje tržište	101
Pobednik dobija sve?	104
Tu-tu: moderna priča koja opominje	109
Oblasti slobode	112
V	115
Iznutra usmeren životni krug	115
I Čovek na poslu	117
Ekonomski problem: tvrdoća materijala	117
Ad astra per aspera	121
2. Zadovoljstvo kao sporedna stvar	122
Potrošač željan prisvajanja	123

Bekstvo od svega	125
3. Borba za samoodobravanje	130
VI	133
Drugima usmeren životni krug: od „nevidljive ruke“ do „srdačne ruke“	133
1. Ekonomski problem: ljudski element	134
Od stručne veštine do manipulativne veštine	136
Od slobodne trgovine do lojalne trgovine	139
Od bankovnog računa do računa za troškove reprezentacije	143
2. Mlečni put	145
VII	149
Drugima usmeren životni krug: noćna smena	149
1. Promene u simboličkom značenju hrane i seksa	150
2. Promene u načinu potrošnje popularne kulture	157
Zabavljanje kao način prilagođavanja grupi	157
Napuštanje bekstva?	165
3. Poređenje ova dva tipa	167
DRUGI DEO	171
POLITIKA	171
VIII	172
Tradicijom usmeren, iznutra usmeren i drugima usmeren stil: ravnodušni, moralizatori i interno informisani	172
1. Ravnodušni	174
Stari stil	174
Novi stil	176
2. Moralizatori	180
Stil moralizatora na vlasti	182
Stil moralizatora u povlačenju	186
3. Interno informisani	189
Bilans internog informisanja	191
IX	199
Politička ubeđenja: srdžba i tolerancija	199
1. Politika kao predmet potrošnje	201
2. Masovna sredstva komunikacije kao učitelji tolerancije	203
Tolerancija i kult iskrenosti	205
3. Da li masovna sredstva komunikacije beže od politike?	208
4. Rezervoar srdžbe	211
5. „Odgovornosti počinju u snovima“	216
X	219
Predstave o vlasti	219
1. Vođe i vođeni	219
Vođe industrije i vođe potrošnje	220

2. Ko ima vlast?	226
Da li još postoji vladajuća klasa?	230
XI	240
Amerikanci i Kvakjutli	240
TREĆI DEO	253
AUTONOMIJA	253
XII	254
Prilagođavanje ili autonomija	254
1. Prilagođen, anomičan, autonoman tip	255
2. Autonomni među iznutra usmerenim	264
3. Autonomni među drugima usmerenim	270
XIII	277
Lažna personalizacija: prepreke autonomiji u radu	277
1. Kulturna definicija rada	277
2. Opsenjivači, smanjivači proizvodnosti, neophodni	280
White-collar personalizacija: ka opsenjivanju	280
Druženje klasa: fabrički uzor	283
Klub neophodnih	285
3. Preterano personalizovano društvo	285
Automat protiv „srdačne ruke“	287
XIV	293
Prinudna privatizacija: prepreke autonomiji u zabavi	293
1. Uskraćivanje društvenosti	294
2. Društvenost i privatizacija žena	297
3. Programaska društvenost	300
XV	304
Problem sposobnosti: prepreke autonomiji u zabavi	304
1. Zabava je ono pravo	304
2. Oblici sposobnosti	308
Potrošnja: postdiplomske studije	308
Mogućnosti zanatstva	310
Novija kritika u carstvu ukusa	316
3. Stručni savetnici	318
4. Oslobođanje dečjeg tržišta	320
XVI	323
Autonomija i utopija	323

